

O SCURTĂ ABORDARE MISTICO-LITURGICĂ ASUPRA RANDUIELII TUNDERII IN MONAHISM

Ierom. lect. dr. Rafael Povîrnaru

A SHORT MYSTICAL AND LITURGICAL APPROACH OF THE CONSECRATION TO MONACHISM CEREMONY

Abstract One of the paths revealed by God to the Christians in order to reach the complete communion with Him is monachism or “the path of the angels”. The concept of “monachism” comes from the Greek word “μοναχος” which means “alone” or “unique”, but understood as a form of togetherness with the other members of the Church. Monachism is described by our Redeemer Jesus Christ in the Holy Gospel (Mt. 19,12; 22; 30) as an angelic state and, in the same time, as a form of anticipating the eschatological dimension.

Keywords: God, ceremony, monachism, Holy Gospel, Church

Monahismul-virutea “în potență”

Una din căile pe care Dumnezeu a rezervat-o creștinilor pentru a atinge comuniunea deplină cu El, o reprezintă monahismul¹ sau „calea îngerească”.

Noțiunea de „monahism” provine de la grecescul „μοναχος” care înseamnă „singur”, „unic”.

Din perspectiva creștinismului, acest termen va desemna, începând cu secolul al II-lea, „pe ascetul celibatar”, iar din secolul al III-lea „pe ascetul care trăiește de unul singur, celibatar (în sensul de văduv), sau fecior, care caută singurătatea și separarea de lume”².

Monahismul, astfel cum el se regăsește descris de către Mântuitorul Hristos în Sfânta Scriptură – drept stare îngerească și în același timp o pregustare a

¹ A se vedea și Dumitru Stăniloae, *Temeiuri dogmatice și duhovnicești pentru viața monahală de obște*, în *Studii Teologice*, nr.7-8 (1952), p. 371-393, Pr.Prof.Univ.Dr.Mihai Himcinschi, *Monahismul - o mărturie misionară prin sfințenia vieții*, în *Altarul Reîntregirii*, Nr. 2, (2011), p. 249-268.

² Preot prof.dr. Vasile Răducă, *Monahismul egiptean. De la singurătate la obște*, Ed. Nemira, București, 2003, p.17.

dimensiunii eshatologice (Mt. 19,12; 22; 30), are în același timp o bază scripturistică mai largă, apărând prefigurată în paginile Vechiului Testament de către nazirei (Num 6,2-8) și de către unii prooroci, precum Ilie și Elisei.

De asemenea, ca o figură de anvergură a modelului ascetic și solitar o avem pe aceea a sfântului Ioan Botezătorul.

Cu toate acestea însă, modelul suprem al vieții monahale îl reprezintă însăși persoana Mântuitorului Hristos, care prin asceză și rugăciune devine pentru noi toți, Arhetipul de urmat în vederea desăvârșirii.

În cadrul Bisericii, primele persoane care au îmbrățișat viața monahală, înțeleasă ca formă de existență solitară, au fost văduvele și fecioarele – la care sfântul Apostol Pavel face referire în epistolele sale³.

Cu timpul însă, monahii ajung să se organizeze în mod instituționalizat. De altfel, instituțiile monahale feminine se organizau în cadrul parohiilor sau în vecinătatea acestora, precum și în jurul centrelor episcopale, tocmai ca urmare a sentimentului de siguranță pe care aceste centre le ofereau. Ca o dovadă a existenței acestor grupări monahale încă din cele mai vechi timpuri, istoria ne pune în fața ochilor pe nimeni altul decât „tatăl monahismului” – sfântul Antonie cel Mare, care înainte de a păși pe calea nevoiței și a ascezei (aproximativ anul 272), își încredințează sora unei comunități de fecioare, altfel spus de călugărițe⁴. „Între sfârșitul secolului al III- lea și începutul secolului al IV- lea, asceții și fecioarele sunt tot mai numeroși, adăugând adesea la viața lor plină de râvnă, o separare efectivă de lume care mergea până la completa retragere în deșert”⁵.

Viața monahală, după cum însăși istoria o consemnează, ia naștere prin intermediul sfântului Antonie cel Mare, care, la sfârșitul secolului al III-lea pune bazele „monahismului anahoretic”, prin retragerea în pustie, alături de o serie de alți tineri, care, dornici în a se desăvârși, își urmează cu multă dăruire „duhovnicul”.

Modelul învățătorului înconjurat de discipoli – termen provenit de la latinescul „discipulus” aflat în legătură cu verbul „discere” care înseamnă „a învăța” sau „a învăța pe cineva”⁶, proiectează în chip fidel imaginea grupării Apostolilor, urmare a chemării, în jurul Mântuitorului Hristos (Mt. 4,18-22; Mc. 1,16-20; Lc. 5,1-11; In. 1,55-42 43-50).

Așadar, asemenea sfinților Apostoli Petru și Andrei, dar nu numai lor, care, devenind pescari de oameni, aveau să aibă un rol decisiv în ce privește proclamarea

³ *Ibidem*, p.17.

⁴ Sfântul Atanasie cel Mare, *Viața cuviosului părintelui nostru Antonie, III*, traducere de Pr.Prof. Dumitru Stăniloae, în P.S.B., vol.16, E.I.B.M.B.O.R., București, 1988, p.193.

⁵ Placid Deseille, *L'Évangile ou desert*, Paris, 1985, pag.23-24 apud.Pr.Prof.Dr. Boris Bobrinskoy, *Taina Bisericii*, ed.Reîntregirea, Alba Iulia, 2004, p.129.

⁶ Joseph A. Fitzmzer, *Luke the Theologian. Aspects of his teaching*, Brescia, Editrice Queriniana, 1991, p.95.

Evangeliei Împărăției⁷, și monahii la rândul lor devin exponenții unui Apostolat – „misiune sfântă care cere jertfă”⁸.

Nostalgia după Împărăția Cerurilor îl face pe monah să fie permanent orientat în sus, deschizând astfel calea către înălțimi⁹. Referindu-se la dorința monahilor, părintele Dumitru Stăniloae afirma: „Ei vor să urce mai încordat spre piscurile vieții creștinești, și vor să lupte mai categoric cu patimile care-i înlănțuie, sau tind să înlănțuie firea omenească”¹⁰.

Dacă sfântul Antonie cel Mare, după cum am menționat mai sus, a pus bazele „monahismului anahoretic”, sfântul Pahomie, în secolul al IV-lea avea să dea naștere κοινωβιαι, adică monahismului instituționalizat. De altfel, întregul model de organizare a mănăstirilor, după cum putem vedea în zilele noastre, urmează tipului organizațional consacrat în „Regulile monahale” ale părintelui Pahomie¹¹.

Celor doi sfinți părinți ai Bisericii noastre – Antonie și Pahomie, Biserica le datorează nașterea monahismului. Conform afirmației părintelui profesor Vasile Răducă, „anahoreților li se datorează primele forme de monahism organizat, fie sub formă idioritmică, fie sub formă chinovială”¹².

Viața propusă de către cei doi sfinți este în fapt o viață a rugăciunii și ascezei, spre dobândirea darurilor Duhului Sfânt. „Fără ascetism nimeni nu poate fi autentic uman”¹³.

Purtând chipul lui Dumnezeu, omul nu poate da strălucire sufletului său fără a recurge la asceză, întrucât „ascetismul trebuie legat de ideea cetățeniei cerurilor”¹⁴. Cu alte cuvinte, orice proces ce are ca scop sfințirea omului – fie el monah sau laic, presupune fără urmă de ezitare angajamentul personal, exercițiul personal.

Termenul de „asceză” provine de la grecescul „ασκηση” care înseamnă exercițiu. Astfel, prin asceză înțelegem acel angajament personal al oricărui creștin, nu doar al monahului, în vederea dobândirii „asemănării cu Dumnezeu” după har.

⁷ Stelian Tofană, *Introducere în studiul Noului Testament*, vol.II, Evangheliile după Matei și Marcu. Documentul Quelle, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002, p.352.

⁸ Ioan Bunea, *Cuvânt de învățătură la Botez, Cununie și Înarmorantare*, Ed. Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1986, p.278.

⁹ Andre Scrima, *Timpul Rugului Aprins*, Ed. Humanitas, București, 2000, p.73.

¹⁰ Dumitru Stăniloae, *Temeiuri dogmatice și duhovnicești pentru viața monahală de obște*, în *Studii Teologice*, nr.7-8, p.373.

¹¹ A se vedea, Pr.Prof.Dr. Vasile Răducă, *op.cit.*

¹² *Ibidem*, p.24.

¹³ Ware Kallistos, *The way of tfe ascetics. Negative or affirmative*, în *Ascetism*, no.4, eds Vincent L. Wimbrush and Richard Valantasis, Orthodox University Press, New Zork, 1995, p.13, apud. Mihai Himcinschi, *art.cit.*, p.255.

¹⁴ Rubenson Samuel, *The letters of St. Antony; Monasticism and the making of a Saint*, *Studies in antiquity and christianity*, Fortress, Minneapolis, 1995, p.55 apud. *Ibidem*, p.254

Această stare de implicare personală ne aduce pe toți la „starea bărbatului desăvârșit”. Un astfel de bărbat își propune a fi și monahul, încă de la începutul drumului său în haina călugărească.

Rugăciunea devine o cale specială a călugărului, care în permanenta rostire a „Rugăciunii lui Iisus” își păstrează în permanență mintea ridicată la Dumnezeu. Făcând acestea, călugărul participă la viața lui Dumnezeu, căpătând „mintea lui Dumnezeu”¹⁵.

Întrucât scopul vieții creștine, după spusele Sfinților Părinți, îl reprezintă dobândirea harului Duhului Sfânt, din acest punct de vedere „monahul este luptătorul cel mai hotărât în slujba Domnului”¹⁶. Duhul Sfânt este cel îl ajută pe monah „să înflorească, să se înnoiască” în „frumoasa viață a unui Sfânt, o viață care strălucește ca o lumină în întunericul lumii și îl preamărește pe Hristos”¹⁷.

Devenind una cu Hristos și căpătând strălucirea harului, monahul devine un adevărat felinar al sfințeniei în mijlocul întunericului generat de păcat, în această lume.

Trebuie menționat că întreaga participare a monahului la viața în Hristos este consacrată odată cu depunerea voturilor monahale: al ascultării, al sărăciei și al abstenenței¹⁸. Prin intermediul acestora, călugărul își ia „un angajament liber consimțit față de Mântuitorul Hristos”¹⁹. Prin aceste făgăduințe, ” monahul se afie-rosește lui Dumnezeu”²⁰.

Se impune să spunem că decizia de intrare în monahism este una absolut personală, încadrată în „dialogul intim al fiecărui suflet cu Dumnezeu”²¹. Starea de afierosire, de dăruire totală lui Dumnezeu îl aduce pe monah pe poziția atingerii scopului său primordial, respectiv „creșterea continuă și din ce în ce mai pleneră în comuniunea cu Dumnezeu”²².

Putem spune că această triadă a ascultării, abstenenței și sărăciei este completată în drumul spre desăvârșire al monahului de o altă triadă motivațională, respectiv aceea a celor trei virtuți teologice: credința, nădejdea și dragostea.

¹⁵ Valentin Veșă, *Monahul și solidaritatea universală: Sfântul Isaac Sirul și viziunea sa optimistă asupra vieții viitoare*, în *Altarul Reîntregirii*, nr.2 (2011), p.124.

¹⁶ Dumitru Stăniloae, *Sensul ascezei monahale*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2007, p.5-6.

¹⁷ + Irineu Pop, arhiepiscopul Alba Iuliei, *Moduri ale mărturisirii lui Hristos în vremea noastră*, în *Altarul Reîntregirii*, nr.2 (2011), p.9.

¹⁸ Despre făgăduințele călugărești vezi Arhimandritul Sofronie, *Nașterea întru Împărăția cea Neclintită*, trad. de ierom. Rafail (Noica), ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2003, p.173-206.

¹⁹ Alexandru Moldovan, *Chemarea primilor ucenici. O perspectivă neotestamentară asupra fenomenului vocației*, în *Altarul Reîntregirii*, nr.2 (2011), p.206.

²⁰ Florin Botezan, *Monahism și căsătorie. O analiză din perspectiva dobândirii Împărăției cerurilor*, în “*Altarul Reîntregirii*”, nr.2 (2011), p.29.

²¹ *Ibidem*, p.29.

²² Pr.Prof.Dr. Vasile Răducă, *op.cit.*, p.25.

Din perspectiva monahului și, de altfel a oricărui creștin, credința presupune păstrarea cu sfințenie a valorilor Ortodoxiei, a învățăturii revelate de către Dumnezeu prin intermediul Cuvântului Scripturii, împărțită nouă tuturor prin Biserică.

Starea de credincioșie față de Dumnezeu așază monahul în sfera unității cu Sfinții Părinți ai Bisericii noastre – în majoritate monahi, care prin exemplul lor au devenit „felinare” drepte de urmat în calea spre sfințenie.

În același timp, credința, ca păstrare nealterată a valorilor întemeiate de chiar Domnul Hristos, aduce faptei monahului un beneficiu veșnic, fără de care, credința, după spusele sfântului Iacob „ar fi moartă”²³.

Așadar, numai păstrând și împlinind darurile veșnice ale Ortodoxiei, monahul își va putea atinge țelul.

În strânsă legătură cu credința se află virtutea nădejzii. „Nădejdea este virtute pentru că prin ea călugărul nu-și pune nădejdea în cele pământești, nici în puterile sale, ci în cele promise de Dumnezeu”²⁴.

Nădejdea este virtutea prin care monahul pregustă încă din această viață, realitățile cerești. Prin lucrarea Bisericii, călugărul se află permanent ancorat în „harul lui Hristos”, plasându-se astfel în intimitatea Sfintei Treimi.

Însoțită de credință, nădejdea este „motorul” ce îl împinge pe monah la împlinirea tuturor poruncilor, spre debarasarea de egoismul propriu și dobândirea comuniunii cu Hristos.

Numai în acest fel, călugărul și nu doar el, pot avansa spre Împărăția lui Dumnezeu, știut fiind că aceasta se dobândește „prin exercițiul virtuților, curăția inimii și cunoașterea duhovnicească”²⁵.

Cu toate acestea, nici credința și nici nădejdea nu ar putea fi virtuți dacă nu s-ar concretiza în acte de iubire.

Iubirea este „virtutea inimii curate”, este „puterea ce iradiază din adâncul unui suflet în care nu mai este loc pentru neglijență, intoleranță sau resentiment”. Iubirea este virtutea care „se exercită între cei trei poli de referință: propriul eu, Dumnezeu și aproapele”²⁶.

Cu alte cuvinte, prin gestul iubirii, monahul este chemat la iubirea față de Dumnezeu, manifestată îndeosebi prin împlinirea poruncilor, dar în același timp și la manifestarea de iubire către aproapele.

Iubirea aproapelui presupune în mod neîndoielnic o stare continuă de jertfelnicie, născută și îndreptată spre iubirea lui Dumnezeu.

Copleșit de iubirea divină, monahul se vede pe sine dator a întoarce lui Dumnezeu, iubirea sa. Ofranda călugărului, ca răspuns la iubirea Domnului, apare

²³ Iac 2, 26.

²⁴ Pr.Prof.Dr. Vasile Răducă, *op.cit.*, p. 27.

²⁵ Sfântul Cassian, P.S.B., vol.15, E.I.B.M.B.O.R., București, p.317.

²⁶ Pr.Prof.Dr.Vasile Răducă, *op.cit.*, p.28.

astfel asumată spre a fi dăruită, prin rostirea și împlinirea făgăduințelor la care se angajează.

Astfel, ascultarea, sărăcia și abstenența devin pentru cel ce îmbracă haina monahală, universul îndatoririi față de Dumnezeu, dar și plan al veșniciei prin împlinirea lor benevolă.

Ascultarea, ca vot monahal, provine de la părinții pustiei, cei care au pus, după cum am spus la început, bazele trăirii monastice.

Această făgăduință se întemeiază pe modelul suprem al monahismului – Domnul Hristos, despre Care, Sfântul Apostol Pavel afirmă că „S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte pe cruce” (Filipeni, 2,7-8).

De asemenea, un alt gest al ascultării Domnului față de Tatăl ne este dovedit în rugăciunea Cinei celei de Taină: „Ceea ce mi-ai dat să împlinesc, am împlinit” (Ioan, 17,4).

Avându-L ca model pe Hristos, monahul este dator și la ascultarea față de duhovnicul său. Prin ascultare, ucenicul se întărește, dar în același timp progresa în virtute.

Necesitatea ascultării față de duhovnic, față de egumenul mănăstirii, reprezintă o realitate incontestabilă, îndeosebi pentru monahul începător. Neavând deprinderea virtuții, ca formă de contracarare a ispitei, ucenicul poate oricând cădea în „însoțirea cu tatăl minciunii” – diavolul, pierzând astfel „tovărășia cu Hristos”, și implicit ambianța Împărăției. Pierzând legătura cu harul lui Dumnezeu, monahul pierde, ca urmare a neascultării sale, „harisma martiriului care constituie răspunsul prin excelență la chemarea lui Dumnezeu”²⁷.

A doua făgăduință este cea a sărăciei. Asemenea celorlaltor voturi, și sărăcia ca renunțare la bunuri materiale este consacrată ca atare de către Mântuitorul Hristos (Mt. 8,20). Domnul este Cel care ne recomandă tuturor, ca, în vederea dobândirii virtuții să lăsăm în urmă bunurile lumești (Mt. 16,22).

Din punctul de vedere al călugărului, bunurile materiale nu reprezintă un rău în sine, ci atașamentul firii față de acestea poate determina o îngrădire, un adevărat obstacol în drumul spre sfințire.

Totodată, principalul război al călugărului este acela în care îl are drept combatant pe diavol, care prin natura sa nu duce lupta cu cele „materiale”, ci în duh. În aceste condiții, pentru a-l putea înfrunta pe cel rău, monahul trebuie să își „subțieze cele duhovnicești pentru a putea fi capabil de luptă. Fără îndoială că acest război nu înseamnă o acțiune solitară a călugărului, ci o însoțire continuă cu Dumnezeu. Dar, precum Însuși Domnul ne învață „nimeni nu poate sluji la doi domni” (Mt 6,24)

Așadar, pentru a dobândi virtutea și astfel a fi plăcut lui Dumnezeu, monahul nu poate să se dedice celor două planuri antitetice, ci numai debarasându-se de „material”, poate dobândi harul lui Dumnezeu.

²⁷ Panayotis Nellas, *La vocation monastique approches theologiques*, în *Contacts*, nr.52 (1965), p.279.

De asemenea, prin asumarea acestui vot, monahul are în vedere ieșirea din câmpul de acțiune a două ispite: „predispoziția pentru plăcere, care exagerează în mod formal și superficial, necesitățile firești, și de tendința dominării prin cultivarea instinctului posedării de bunuri.”²⁸

Numai în deplina comuniune cu Hristos, prin „exercițiul” virtuții, monahul poate trăi „întru credincioșie - marea aventură a spiritului”²⁹.

Cea de-a treia și ultima făgăduință monahală o reprezintă „castitatea”. Asemenea Domnului Hristos ca arhetip al fecioriei, și monahul este chemat la această stare.

Integritatea sufletească presupune pe cea fizică, iar curăția, castitatea și fecioria trupească sunt dovada integrității și a curăției interioare³⁰.

Fecioria nu presupune doar o abținere de la satisfacerea trupească, ci are în vedere în același timp absența din cugetul, mintea și sufletul monahului a oricăror reprezentări născute din gând și patimă, ce ar putea în mod absolut natural să devieze „duhul osârduitor” al călugărului spre cele pierzătoare.

Toate aceste realități asumate de către cei ce urmează calea monahală intervin ca urmare a renunțării la lumea pe care, intrând în mănăstire, monahul o părăsește. Pornind pe această cale, călugărul se vede nevoit a se da pe sine cu toate gândurile, cu toată inima, cu toată puterea fizică și psihică, lui Dumnezeu³¹.

Prin nerespectarea făgăduințelor asumate, monahul va fi veșnic neîmplinit în Dumnezeu, fiind astfel gol de tot harul³².

În lupta sa spre desăvârșire, monahul este chemat „să lupte cu forțele mortale ale răului și să se pregătească în mod creator pentru Împărăția lui Dumnezeu”³³. De aceea monahismul fiind o cale de excepție, „cere oameni de excepție, oameni de vocație”³⁴.

Pentru o imagine cât mai fidelă asupra ceremoniei tunderii în monahism, ca expresiei a reflectării imediate a celor descrise mai sus, vom recurge la expunerea “ceremoniei monahale” astfel cum aceasta apare ilustrată într-una dintre cele mai importante colecții de texte liturgice.

²⁸ Pr. prof. dr. Vasile Răducă, *op.cit.*, p.35.

²⁹ Andre Scrima, *Ortodoxia și încercarea comunismului*, Ed. Humanitas, București, 2008, p.443.

³⁰ Pr. prof. dr. Vasile Răducă, *op.cit.*, p.30.

³¹ Arhimandritul Sofronie, *op.cit.*, p.221.

³² Arhimandritul Teofil Pârâian, *Veniți de luați bucurie. O sinteză a gândirii părintelui Teofil în 1270 de capete*, ediția a II-a, Ed.Teognost, Cluj-Napoca, p.55.

³³ Nicholas Berdyaev, *The destiny of man*, G.Bless Publisher, London, 1937, p.263 apud.+Irineu Pop, *art.cit.*, p.21

³⁴ Florin Botezan, *art.cit.*, p.30.

Despre rânduiala consacrării monahale în Euchologion-ul Barberini Graecus 336³⁵

Paginile Euchologion-ului găzduiesc în rândurile lor și câteva referiri la realitatea cultică dedicată consacrării monahale.

Înainte de a prezenta întregul spectru ritualic al intrării în monahism, precizăm că în conținutul celei mai vechi colecții liturgice bizantine sunt cuprinse și o serie de rugăciuni dedicate importantului moment al dobândirii calității de „ostaș” al Domnului, înregimentat în „armata celestă” lucrătoare aici pe pământ.

Aceste rugăciuni au următoarea alcătuire:

„Rugăciune pentru cel ce urmează să ia haina de monah”³⁶

„Rugăciune pentru cea care urmează să ia haina de monahie”³⁷

„Rugăciunea I la cea care urmează să ia haina de monahie”³⁸

³⁵ Traducere după ed. S.Parenti/E.Velkovska: L'Euchologio Barberini Gr. 336 (Bibliotheca „Ephemerides Liturgicae” Subsidia 80) Roma, 1995 apud. Ioan I.Ică jr., *Canonul Ortodoxiei I...*

³⁶ [169] *Rugăciune pentru cel ce urmează să ia haina de monah.*

Doamne Dumnezeu nostru, Cel ce i-ai legiuit vrednici de Tine pe cei care au părăsit toate cele lumești, rudenii și prieteni, și au urmat Ție, primește și pe robul Tău (N), care s-a lepădat de toate acestea potrivit sfintelor Tale porunci și-l călăuzește în adevărul Tău pe cel ce cade la Tine fără împrăștiere, îngrădește-l cu puterea Sfântului Tău Duh, ca să nu poată a lucra ceva împotriva lui toată meșteșugirea potrivnică, dăruindu-i răbdare, ca bine să-Ți placă totdeauna cu soliile Preasfintei stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei și ale tuturor sfinților care din veac au bineplăcut Ție. Că s-a binecuvântat și s-a preaslăvit [întru tot cinstitul și de mare cuviință Numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin]. – *Ibidem*, p. 987.

³⁷ [170] *Rugăciune pentru cea care urmează să ia haina de monahie.*

Doamne Dumnezeu nostru, Cel ce atât de mult ai iubit fecioria, încât ai pus-o drept mamă a iconomiei Tale, însuși Stăpâne a toate și pe roaba Ta aceasta (N), care dorește să lase aceste slave trecătoare ale vieții și să privească spre bunătatea Ta, primește-o și învrednicește-o de venirea Sfântului Tău Duh, dăruindu-i înfrânare și toată cuviința; ca viețuind în chip bineplăcut Ție, să-Ți aducă, ieșind în întâmpinarea Ta, a Mirelui ceresc [Mt 25, 1-13], strălucirea cumințeniei ca pe o candelă plină în chip neștirbit de untdelemnul faptelor ei bune. Că s-a binecuvântat și s-a preaslăvit întru tot cinstitul și de mare cuviință Numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. – *Ibidem*, p. 987.

³⁸ [258] *Rugăciunea I la cea care urmează să ia haina de monahie.*

Doamne Dumnezeu nostru, Cel ce așa ai iubit fecioria, încât ai numit-o mamă a iconomiei Tale, Însuși Stăpâne a toate, pe roaba Ta (N) care vrea să lase aceste slave ale vieții trecătoare și să privească spre bunătatea Ta primește-o și învrednicește-o de venirea Sfântului Tău Duh, dăruindu-i înfrânare și toată cuviința, pentru ca viețuind în chip bineplăcut Ție să iasă în întâmpinarea Ta, Mirele ei ceresc, purtând ca pe un opaiț strălucirea cumințeniei îngrășate de untdelemnul faptelor ei [Mt 25, 1-13]. *Ecfon[is]*: Că s-a binecuvântat și s-a preaslăvit preacinstitul [și de mare cuviință Numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin] – *Ibidem*, p. 120-1021 .

„Rugăciunea a II- a la monahii”³⁹

„Rugăciunea a III-a a hainei [monahale]”⁴⁰

„Rugăciunea a IV-a a hainei [monahale]”⁴¹

„Rugăciunea a V-a a hainei [monahale]”⁴²

³⁹ [259] *Rugăciunea a II-a la monahii.*

Dumnezeul celor buni, Tatăl fecioriei și săditorul vieții virtuose, păzește-o pe roaba Ta (N) în frumusețea la care ai ales-o; îmbrac-o în lumina sfințeniei și în veșmântul cumințeniei, ca să se îngrijească de cele ale Domnului, cum să placă Stăpânului ei [1 Co 7, 32], și să fie sfântă la trup, la suflet și la duh, numărată împreună cu corul fecioarelor înțelepte și, având candelile cucerniciei, să se învrednicească să intre în camera de nuntă cerească a vieții veșnice [Mt 25, 1-13]. În Hristos Iisus, Domnul nostru, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul, bunul și de viață făcătorul [Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin]. – *Ibidem*, p. 1021.

⁴⁰ [[260] *Rugăciunea a III-a a hainei [monahale].*

Doamne, Dumnezeul nostru, Cel ce chemi pe cei drepti la sfințire și pe cei păcătoși la îndreptare și pocăință ca să dobândească îndurare, Însuși Stăpâne, Iubitorule de oameni, primește pocăința roabei Tale (N) și iart-o ca un Bun pe ea, care cade la îndurările Tale într-o mărturisirea păcatelor ei, și izbăvește-o de tot păcatul trupesc, fă-i conștiința să strălucească curată de orice pată, curățește-o de toată întinarea trupului și a duhului [2 Co 7, 1], și dă-i ei, care s-a dezbrăcat de deșertăciunea vieții și și-a tuns părul capului, imitând-o pe întâia Ta martiră Tecla, putere în lucrarea poruncilor Tale și număr-o împreună cu fecioarele cele credincioase și înțelepte [Mt 25, 1-13]; ca aducând roade întru curăția sufletului și a trupului și sporind în fapte bune, să ajungă moștenitoare a Împărăției cerurilor [Rm 8, 39]. În Hristos Iisus, Domnul nostru, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul, bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. – *Ibidem*, p. 1021.

⁴¹ [261] *Rugăciunea a IV-a a hainei [monahale].*

Stăpâne, Atoateștiitorule, Tatăl Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Dumnezeul milei, Ție ne rugăm și pe Tine Te rugăm și pentru roaba Ta (N), ca să o păzești de toată invidia diavolului, de toată uneltirea bărbaților rău voritori [Sol 2, 24], și de toată boala și moliciunea [Mt 4, 23]. Socotește lucru vrednic să trimiți peste ea frica Ta și pacea Ta din ceruri prin îngerul păcii; îndreptează-i căile, îngrețește-i sufletul și trupul; luminează-i mintea cu lumina cunoașterii Tale; scrie îndreptările Tale pe inima ei; păzește nestinsă candela ei; număr-o împreună cu cele cinci fecioare înțelepte [Mt 25, 1-13]; mântuiește-o și miluiește-o pentru Numele Tău chemat asupra ei și asupra noastră [Ir 14, 9]. Dă-i harul de a fi gătită înaintea Ta și înaintea Hristosului tău în toate zilele vieții ei, precum în ziua aceea, împreună cu toți cei de față și cu noi toți. Prin îndurările Unuia-Născut Fiului Tău și Dumnezeul nostru, cu Care ești binecuvântat, împreună [cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin]. – *Ibidem*, p. 1021-1022..

⁴² [262] *Rugăciunea a V-a a hainei [monahale].*

Sfinte, Sfinte, Cel ce întru sfinți Te odihnești [Is 57, 15], Care vrei ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoașterea adevărului să vină [2 Tim 2, 4], Care atât de mult ai iubit neamul omenesc, încât vrei să locuiești și să umbli în el [2 Co 6, 16] și să ai în el lăcașe [temple] ale slavei Tale înfricoșătoare și nemuritoare. Care ai zis: „Dacă vrea cineva să vină după Mine, să se tăgăduiască pe sine însuși, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie” [Mt 16, 24], Însuși, Stăpâne Iubitorule de oameni, binevoiește și întru renunțarea [lepădarea] roabei Tale (N); pune peste ea jugul Tău bun și povara Ta ușoară [Mt 11, 30]; păzește-i întreg duhul, sufletul și trupul; țese-i veșmântul dintâi cel duhovnicesc și nesticăcios; îmbrac-o în platoșa credinței și în toate armele Sfântului Tău Duh [Ef 6, 11-13]; ajut-o

„Rugăciunea a VI-a a hainei [monahale]”⁴³

Așadar, pe lângă aceste texte separate avem descris următorul ritual: „la îmbrăcarea hainei îngerști de către bărbați”:

„[Intrarea în monahism]

[244] *Rânduială, și anume cele ale diaconului și rugăciuni la îmbrăcarea hainei îngerști de către bărbați.*

După obișnuita rânduială a troparelor, preotul iese și stă în ușile altarului și începe troparul acesta, glas 4: „Ușa pocăinței s-a deschis”.

Și după ce acela ce renunță [la lume] intră în altar, se aruncă înaintea Sfintei Mese și diaconul spune aceste rugăciuni [ectenii] diaconesți:

În pace Domnului să ne rugăm;

Pentru statornicia, înțelegerea, pacea și așezarea întregii lumi, a sfințelor lui Dumnezeu Biserici și a mănăstirii acesteia, pentru pacea și siguranța ei, Domnului să ne rugăm;

Pentru mântuirea, ajutorul și iertarea păcatelor fratelui nostru (N) care a venit la sfânta haină, Domnului să ne rugăm;

Pentru ca pașii noștri să se îndrepte pe calea păcii și pe cărările dreptății, Domnului să ne rugăm;

Pentru ca auzită și bineprimită să fie rugăciunea noastră înaintea lui Dumnezeu, pentru ca să se trimită peste noi toți milele Sale cele bogate și îndurărilor Lui, și pentru ca să ne învrednicim noi de Împărăția cerurilor, Domnului să ne rugăm;

Ca iubitorul de oameni, Dumnezeuul nostru să-l învrednicească împreună cu tăierea părului, și de iertarea păcatelor, Domnului să ne rugăm;

cu curăția, sfințirea și cumințenia, ca depărtând prin puterea Ta meșteșugirile diavolului, să lupte lupta cea bună, să sfârșească alergarea Ta, să păzească credința Ta și să primească de la Tine cununa [2 Tim 4, 7-8] pe care ai făgăduit-o celor ce Te iubesc și păzesc poruncile Tale [Is 56, 4]. Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinarea[, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin]. – *Ibidem*, p 1022.

⁴³ [263] *Rugăciunea a VI-a a hainei [monahale].*

Stăpâne, Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce retezi mândria și desființezi răzvrătirea diavolului, Cel ce ai revărsat slava gândului smerit peste capetele sfinților Tăi, Cel ce îi încununezi cu cununa neveștejită și nesticăcioasă a vieții și-i călăuzești pe ei pe calea strâmtă a mântuirii, pe care au intrat sfinții părinți și au primit locurile de odihnă; Tu Însuși, Stăpâne Atotputernice, dăruiește puterea de la Tine și harul Dumnezeirii Tale peste acest suflet și peste trupul celei ce a venit înaintea Ta și cere jugul stării monahicești, și-i dă ei, Stăpâne preabune, ca din toată inima și din toată puterea ei să se depărteze de orice gând lumesc și pământesc, ca viețuind potrivit Evangheliei Tale, să dobândească viața veșnică și bunătățile făgăduite celor ce au bineplăcut Ție. Căci Tu ești Dumnezeuul nostru Care vrei ca tot omul să se mântuiască și la cunoașterea adevărului să vină [2 Tim 2, 4], și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în [vecii vecilor. Amin]. – *Ibidem*, p. 1022.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul [, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm];

Pe preasfânta, preacurata[, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea-Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o; pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm].

[245] *Și preotul spune această rugăciune a primei haine* [schēmatos]:

Doamne, Dumnezeul adevărului [Dt 21, 15], în numele Tău îmi pun mâna mea peste robul Tău (*N*) care s-a învrednicit să scape la sfântul Tău Nume; păzește-l sub acoperământul aripilor Tale [Ps 60, 5]; depărtează de la el vechea rătăcire a lumii și umple-l de credință, nădejde și iubire [I Co 13, 13]. Veselește-l în lucrurile mâinilor lui [Ps 85, 4; 9, 17], ca să slujească pururea bunătății Tale, închinându-se Ție, slăvind sfânt Numele Tău și laudându-Te în toate zilele vieții lui. Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și [Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin].

[246] *Rugăciunea a II-a.*

Stăpâne Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostrum, Cel ce retezi mândria și desființezi răzvrătirea diavolului, Cel ce peste capetele sfinților Tăi ai revărsat slava gândului smerit/umil, îi încununezi cu cununa neveștejită și nestricăcioasă a vieții [Ptr 5, 4] și-i călăuzești pe calea strâmtă a mântuirii, pe care au intrat sfinții părinți și au luat în schimb locuri de odihnă [Sir 11.9; Mt 11, 29]; Tu însuși, Stăpâne Atotputernice, dăruiește puterea care vine dela Tine și harul Dumnezeirii Tale peste acest suflet și peste trupul celui ce a venit înaintea Ta și cere jugul stării monahicești, și-i dă lui, Stăpâne preabune ca din toată inima și din toată puterea lui să se depărteze de orice gând lumesc și pământesc, pentru ca viețuind potrivit Evangheliei Tale să dobândească viața veșnică [Tir 1.2] și bunătățile făgăduite celor ce au bineplăcut Ție. Căci Tu ești Dumnezeul nostru Care vrei ca tot omul să se mântuiascăși la cunoașterea adevărului să vină [/ Tim 2.4). și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

[249] *Și când se isprăvește rugăciunea, diaconul spune iarăși:*

În pace Domnului să ne rugăm;

Pentru sfânta și singura Biserică catholică a lui Dumnezeu de la o margine la alta a pământului, Domnului să ne rugăm;

Pentru preacuviosul părintele nostru (*N*) și pentru lucrul mâinilor lui, Domnului să ne rugăm;

Pentru mântuirea, ajutorul și iertarea păcatelor fratelui nostru (*N*) care a venit la sfânta haină, Domnului să ne rugăm;

Ca iubitorul de oameni Dumnezeu nostru să-l primească și să-l rânduiască în tuma Lui cuvântătoare și sfântă, Domnului să ne rugăm;

Ca să-l învrednicească de starea de-a dreapta Lui și de dănțuirea cu îngeii, Domnului să ne rugăm;

Pentru părinții și frații care cu sârguință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu ostenesc și slujesc împreună cu noi și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm;

Pentru cei de față și care se roagă împreună cu noi în ceasul acesta și în toată vremea, Domnului să ne rugăm;

Pe preasfânta, preacurata, slăvita [stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea-Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o; pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm].

[250] *Și preotul rostește rugăciunea a II-a, cea după tunderă:*

Sfinte, Bunule, Cel ce întru sfinți Te odihnești [Ps 57, 15], Iisuse Hristoase, Fiul Dumnezeului Celui Viu [Mt 16, 16], Care retezi mândria și desființezi răzvrătirea diavolului, Cel ce ai revărsat slava gândului smerit peste capetele sfinților Tăi, îi încununezi cu cununa neveștejită și nestricăcioasă a vieții și-i călăuzești pe calea strămtă a mântuirii, pe care au intrat sfinții părinți și au [primit în schimb locuri de odihnă [Sir 11, 19; Ef 11, 29]; Tu Însuți, Stăpâne Atotputernice, dăruiește puterea care vine de la Tine și harul Dumnezeirii Tale peste sufletul și trupul fraților noștri (N) care au venit și au primit începutul hainei sfinte în Numele Tău cel sfânt, ca și pe ei să-i sfințești întregi prin harul Sfântului Tău Duh. Că sfânt ești, Dumnezeul nostru și întru sfinți Te odihnești [Ps 57, 15], și Ție slavă [înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin].

[251] *Și când se isprăvește rugăciunea, diaconul spune iarăși:*

Să ne mai rugăm stăruitor Domnului;

Pentru pacea de sus, pentru iubirea de oameni a lui Dumnezeu și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm;

Pentru fratele nostru (N) și pentru mântuirea lui, Domnului să ne rugăm;

Ca Iubitorul de oameni, Dumnezeu nostru să-l primească și să-l rânduiască în turma Lui cuvântătoare și sfântă, Domnului să ne rugăm;

Și ca să-l învrednicească de starea de-a dreapta Lui și de dănuirea împreună cu îngerii, Domnului să ne rugăm;

Pe preasfânta, preacurata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea-Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o; pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm].

[252] *Și preotul se roagă această rugăciune a hainei [monahale]:*

Cel ce ești [Is 3, 14], Doamne, Dumnezeul nostru, Care l-ai plăsmuit pe om după chipul și asemănarea Ta [Fc 1, 26] și i-ai dat poruncă de viață veșnică, iar căzând el prin păcat, nu l-ai trecut cu vederea, ci ai rânduit mântuirea și întoarcerea lui prin întruparea Unuia-Născut Fiului Tău; Ție ne rugăm și pe Tine Te chemăm, preasfinte Mântuitorul nostru, după mulțimea îndurărilor Tale [Ps 50, 3] privește peste noi și peste robul Tău (N) și trimite peste el Duhul Tău Cel Sfânt, Domnul de viață făcătorul Care S-a pogorât peste sfinții Tăi apostoli; și-l îmbracă în haina dreptății [Is 61, 10], pune pe el veșmântul nestricăciunii, încinge-i mijlocul cu puterea adevărului [Ef 6, 14] și împodobește-l cu coiful nădejdiei mântuirii [Is 59, 17]. Curăță cugetul lui de poște întinate, de amăgirea deșartă și de toată lucrarea diavolească, izbăvește-l de nălucirile rele și necurate, deschide-i ochii inimii [Ef 3, 1, 18] ca să-i strălucească luminarea poruncilor Tale, însoțește-i viața lui cu un înger luminos, depărtează de la gândirea lui orice minciună, orice răutate, orice

ispită a vieții, orice lăcomie, orice mișcare a trupului și a duhului, străină de Dumnezeirea Ta. Dă-i putere pentru războiul împotriva vrăjmașului, ca să se facă înfricoșător pentru cei potrivnici, cu neputință de prins pentru dușmani, mai înalt decât toată plăcerea și pofta rușinoasă, învățând ascultarea și străbătând înfrânarea. Și-l învrednicește ca urmând legea ascezei și străbătând toată virtutea ei, slăvind în psalmi și în imne precinstitul și de mare cuviință Numele Tău, să calce pe urmele marelui Tău profet Ilie și ale sfântului Înaintemergător și Botezător Ioan. Ca ajungând la măsura desăvârșirii, să sfârșească alergarea și să păzească credința [2 Tim 4, 7] și, îmbrăcat în nesticăciunea îngerilor și numărat împreună cu sfânta Ta turmă, să dobândească starea de-a dreapta Ta și să se învrednicească să audă fericitul glas care spune: „Veniți, binecuvântații Tatălui Meu și moșteniți împărăția pregătită vouă de la întemeierea lumii!” [Mt 25, 34], căreia arată-ne moștenitori și pe noi împreună cu el, Dumnezeul nostru, cu harul Tău. *Ecfo[nis]*: Că Tu ești Dumnezeul nostru, Dumnezeul milei și al mântuirii, și Ție slavă [înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin].

[253] *Iar diaconul face rugăciunea aceasta:*

Să ne mai rugăm stăruitor Domnului;

Pentru precuviosul părintele nostru (N) preotul și pentru lucrul mâinilor lui, Domnului să ne rugăm;

Pentru mântuirea, ajutorul și iertarea păcatelor fratelui nostru (N) care s-a învrednicit de sfânta haină, Domnului să ne rugăm;

Pe preasfânta, precurata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și Pururea-Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenind-o; pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm].

[254] *Și după îmbrăcarea hainei, preotul spune rugăciunea aceasta:*

Doamne, Dumnezeul mântuirii noastre [Ps 87, 1], Cel ce ne-ai binecuvântat cu toată binecuvântarea duhovnicească întru cele cerești în Hristos Iisus [Ef 1, 3], Domnul nostru, binecuvintează pe robul Tău (N) și-l păzește în legea Ta; dă-i lui să nu alerge în gol, ci într-adevăr să fugă de toată răutatea și să urmărească toată virtutea cu credință, nădejde și iubire [I Co 13, 13], ca să ia viața veșnică. Și pe cel îmbrăcat în sfânta haină îl învrednicește ca prin mantie să se țină legat de dreptate, prin cingătoare să poarte în sine omorârea trupului și cuminenția, prin analav să se împodobească cu crucea și credința și să stingă toate săgețile aprinse ale celui rău și să primească coiful mântuirii și sabia Duhului care este cuvântul lui Dumnezeu [Ef 6, 16-17]. *Ecfo[nis]*: Cu harul și cu îndurărilor și cu iubirea de oameni a Unuia-Născut Fiului Tău [cu Care ești binecuvântat împreună cu Preasfântul și Bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin].

[255] *În ziua a opta la scoaterea culionului, diaconul spune: Domnului să ne rugăm!, iar preotul zice rugăciunea concedierii:*

Stăpâne Doamne, Dumnezeul părinților noștri, Cel ce desăvârșești spre bunăplăcerea bunătății Tale, alergarea [2 Tim 4, 7] celor ce trăiesc în asceză/nevoință și se înfrânează cu luptă, Care celui ce a ales de bunăvoie calea strâmtă și cu chinuri care duce la viață [Mt 7, 13-14] i-ai pregătit desfătarea raiului și a împărăției Tale cerești [2 Tim 4, 18]; Însuți și acum pe tubul Tău (N) care a luat asupra

sa haina acestei vieți singuratice și îngerești, păzește-l până la sfârșit în curăție și sfințenie, călăuzește-l în calea poruncilor Tale, îndreptează-i pașii spre toată calea dreptății [Ps 118, 133], îmbracă-l cu veșmântul sfințirii, cu platoșa credinței, cu coiful mântuirii [Ps 59, 17], încingându-i mijlocul cu cumințenie și bărbăție; dă-i putere la războiul împotriva vrăjmașului și arată-l biruitor asupra patimilor; ca viețuind potrivit Evangheliei Hristosului Tău, să găsească parte și moștenire [Ir 13, 25] împreună cu toți sfinții Tăi care din veac au bineplăcut Ție. *Ecfo[nis]*: Cu harul și cu îndurările și cu iubirea de oameni ale Unuia-Născut Fiului Tău [cu Care ești binecuvântat împreună cu Preasfântul și Bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin].

Și după *ce se roagă, se întoarce spre el și îl învață cele ce trebuie să facă, și spune*:

Pentru fratele nostru (N) și pentru mântuirea lui în Hristos să spunem toți: Doamne miluiește!

Euchologion-ul cuprinde unele referiri legate de dobândirea calității monahale. Observăm în primul rând că acest izvor de cult ne pune la dispoziție o serie de opt rugăciuni prin al căror conținut, nu doar că suntem introduși în dimensiunea și atmosfera monahală, dar ne plasăm în mod cu totul deosebit în planul unei trăiri duhovnicești aparte, așa cum se cuvine să privim tot ceea ce ține de asumarea calității călugărești.

Odată introduși în atmosfera vie a identității monahale, avem bucuria să ne împărtășim de o prezentare scurtă, dar extrem de bogată în semnificații duhovnicești a unui ritual de intrare în monahism.

Astfel, aflăm că principalul celebrant al acestei rânduieli este preotul. Cunoaștem că în general o tunderă în monahism o face în primul rând, episcopul, iar în absența acestuia, starețul sau egumenul așezământului monahal.

După cântarea unor tropare care exprimă specificul acestui moment de renunțare și înnoire a vieții, candidatul intră în altar și se așază pe burtă în semnul crucii, în fața sfintei mese. Îndată după aceasta diaconul rostește o ectenie care îl vizează îndeosebi pe noul venit la călugărie. După ectenie, preotul celebrant rostește o primă rugăciune – „a primei haine” din care aflăm că, punându-și mâna pe capul candidatului, rostește următoarele: ”Doamne, Dumnezeu adevărului [Dt 21, 15], în numele Tău îmi pun mâna mea peste robul Tău (N) care s-a învrednicit să scape la sfântul Tău Nume; păzește-l sub acoperământul aripilor Tale [Ps 60, 5]; depărtează de la el vechea rătăcire a lumii și umple-l de credință, nădejde și iubire [I Co 13, 13]”. Vedem din chiar aceste cuvinte că starea monahală reprezintă o asumare a unei noi identități ancorate în cele cerești, departe de „vechea rătăcire a lumii”.

Urmează o a doua rugăciune prin care preotul cere de la Dumnezeu: „dăruiește puterea care vine de la Tine și harul Dumnezeirii Tale peste acest suflet și peste trupul celui ce a venit înaintea Ta și cere jugul stării monahicești, și-i dă lui, Stăpâne preabune, ca din toată inima și din toată puterea lui să se depărteze de orice gând lumesc și pământesc”, cuvinte prin care ne învederăm de faptul că

starea monahală presupune mai mult decât orice o „încorporare în cele cerești”, în detrimentul celor pământești.

Mai departe diaconul rostește o nouă ectenie în care cere de la Dumnezeu ajutor și mântuire pentru noul intrat în armata luptătoare a lui Hristos, precum și pentru toți viețuitorii obștii monahale respective.

După încheierea acestei ectenii, preotul rostește o nouă rugăciune în care cere de la Dumnezeu următoarele: „dăruiește puterea care vine de la Tine și harul Dumnezeirii Tale peste sufletul și trupul fraților noștri (*N*) care au venit și au primit începutul hainei sfinte în Numele Tău cel sfânt, ca și pe ei să-i sfințești întregi prin harul Sfântului Tău Duh”. Din aceste cuvinte înțelegem că indiferent de ceea ce asumăm în viață, chiar și această stare monahală, avem nevoie de harul lui Dumnezeu pentru a putea în final să ajungem la limanul vieții noastre, care este Împărăția lui Dumnezeu. Odată finalizată această rugăciune, preotul lasă diaconul să spună o nouă ectenie, pentru ca mai apoi să rostească el însuși ca sacerdot celebrant, o a treia rugăciune – „după îmbrăcarea hainei”, din care spicuim următoarele: ”binecuvântează pe robul Tău (*N*) și-l păzește în legea Ta; dă-i lui să nu alerge în gol, ci într-adevăr să fugă de toată răutatea și să urmărească toată virtutea cu credință, nădejde și iubire [*I Co* 13, 13], ca să ia viața veșnică. Și pe cel îmbrăcat în sfânta haină îl învrednicește ca prin mantie să se țină legat de dreptate, prin cingătoare să poarte în sine omorârea trupului și cuminența, prin analav să se împodobască cu crucea și credința și să stingă toate săgețile aprinse ale celui rău, și să primească coiful mântuirii și sabia Duhului care este cuvântul lui Dumnezeu [*Ef* 6, 16-17]”. Din textul acestei ultime rugăciuni vedem că fiecare detaliu vestimentar pe care monahul îl primește la momentul tunderii sale are o semnificație duhovnicească aparte, în lumina cuvântului scripturistic. Totodată întreaga alcătuire a uniformei călugărești denotă de la sine o calitate ostășească, a cărei putere se manifestă, în primul rând, în domeniunea spirituală, pe un câmp de luptă nevăzut, acolo unde, conform ultimei rugăciuni redată în prezenta rânduială, se duce „războiul împotriva vrăjmașului”. Din aceste cuvinte înțelegem că prin calitatea nou asumată, monahul duce o luptă continuă cu forțele potrivnice binelui, manifestate atât față de sine, cât și față de întreaga creație a lui Dumnezeu, luptă a cărei izbândă nu se poate realiza decât în Dumnezeu.

În concluzie, prin analiza celor două planuri supuse atenției, putem înțelege „dimensiunea cerească” a chemării monahale, nu doar ca „ca devenire arhetipală”, ci deopotrivă ca o cale a cărei consacrare se realizează prin intermediul cultului public al Bisericii, într-o ambianță imediată a veșniciei, amintită în mod nemijlocit de textele expuse, menite în fapt a confirma încă o dată că întreaga lucrare sfințitoare desfășurată „la altarul lui Hristos” se caracterizează printr-o nemijlocită comuniune a omului cu Dumnezeu.